

Žena pro Izáka

Rožnov, Střítež: 16.9.2018

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Gn 24, 1 – 21

Text: Gn 24, 50 – 58 *Lában i Betúel odpověděli: "Toto vyšlo od Hospodina a my nemůžeme tobě říci ani zlé ani dobré. Hle, tady je Rebeka. Vezmi si ji a jdi, ať se stane ženou syna tvého pána, jak mluvil Hospodin." Jakmile Abrahamův služebník uslyšel jejich slova, poklonil se Hospodinu až ke zemi. Potom vyňal stříbrné a zlaté předměty a látky a dal je Rebece, též jejímu bratrovi a její matce dal vzácné dary. Pak jedli a pili, on i mužové, kteří byli s ním, a přenocovali. Když ráno vstali, řekl: "Propusťte mě ke mému pánu." Ale její bratr a matka odvětili: "Ať s námi dívka ještě nějaký čas zůstane, aspoň deset dní; potom půjde." On však jim řekl: "Nezdržujte mě, když Hospodin dopřál mé cestě zdaru. Propusťte mě, ať mohu jít ke svému pánu." Odvětili: "Zavoláme dívku a zeptáme se přímo jí." Zavolali Rebece a otázali se jí: "Půjdeš s tímto mužem?" Rekla: "Půjdu."*

Abrahamův služebník mlčky pozoruje Rebeku, jak napájí deset velbloudů, aby poznal, že to je žena přímo od Pána Boha, pro Izáka jako stvořená. Napojit deset velbloudů je obrovská dřina. Když si jen představíte, že velbloud je prý schopen vypít za 10 minut kolem 100 litrů vody a těch velbloudů bylo deset, tak to máte celkem 1000 litrů. Přitom jeden džbán mohl mít údajně obsah takových 10 litrů. Studna byla obvykle v jámě, do které se namáhavě sestupovalo po schodech. Tzn. aspoň 100 krát nahoru a dolů po schodech s 10 litry vody ve džbánu na hlavě! A to tehdy, pánové, byla práce žen! Jak pracovitá a hlavně ochotná musela Rebeka být! Není divu, že když něco takového Abrahamův služebník spatřil, že padl na kolena a klaněl se Hospodinu.

Rebeka tedy byla velmi pracovitá. Možná si říkáte, že ji služebník nemusel podrobovat tak těžké zkoušce. Jestli navíc, jak říká Písmo, to byla dívka velmi půvabného vzhledu, člověk by jí nakonec i ledaco rád odpustil. Ale Písmo řadí hodnoty jinak a Rebečinu krásu zmiňuje jen jakoby na okraj. Vždyť ani ta její pracovitost nebyla nakonec určující a napojení deseti velbloudů nebylo rozhodující zkouškou pravosti vyvolené nevěsty. Napojit velbloudy, to bylo jen jakési znamení, že Hospodin dává služebníkovi cestě zdar. Rozhodující zkouška měla teprve přijít. V čem ta zkouška spočívala? Co rozhodovalo o tom, zda se Rebeka stane Izákovou manželkou či nikoliv? Kupodivu o tom nerozhodovala ženská krása, ani ušlechtilé vlastnosti, i když tím vším Rebeka hojně oplývala. Abraham však svého služebníka dobře poučil o tom, v čem se musí budoucí Izákova žena osvědčit. Měla totiž osvědčit stejnou víru, jakou vyznával Abraham.

Abraham kdysi uvěřil Hospodinu a opustil proto svou rodnou zemi, dům svého otce, opustil pohodlný a zajištěný život a vydal se vstříc nejisté budoucnosti jen na základě své víry v Boží zaslíbení. Hospodin zaslíbil Abrahamovi a jeho potomkům své požehnání a novou zemi. To požehnání bylo jako rodinný poklad, který se měl předávat z generace na generaci. Ale nebylo to nic hmatatelného, žádná bedna se zlatáky. Bylo to zaslíbení Boží přízně, které se přijímalo a předávalo vírou. Bez víry by to celé bylo k ničemu. Bez víry by to nešlo předat dál. Proto Abrahamovi tolik záleželo na tom, aby měl Izák věřící manželku. Jednak aby si také dovedla toho pravého bohatství vážít. Aby s ním sdílela tytéž hodnoty. A jednak, aby se předávání víry dalším generacím na jednom z rodičů nezaseklo. Vždyť kolik úsilí to stálo samotného Abrahama, aby svou víru zachoval a předal dál. Co zkoušek víry už jen sám Abraham přestál. Kolikrát musel sám o víru těžce zápasit. Kolik jej to stálo, aby sám o to požehnání nepřišel a mohl je předat Izákovi. A jediná věc by to teď mohla celé zhatit. Nevěřící žena. Žena, která nesdílí víru svého muže. Žena, která svou rodinu nepovzbuzuje a nevyhlíží ke stejnému cíli. Požehnání, které věřícímu člověku plyne z jeho víry v Hospodina, může tragicky zhatit spojení s nevěřícím partnerem. Nebo s někým, komu jde právě jen o tu bednu se zlatáky. Pak se věřící člověk připraví o požehnání společně sdílené víry. Proto hlavní a nejdůležitější zkouškou pravé manželky pro Izáka bude projev stejné víry, jakou Abraham předal Izákovi.

Dnešnímu mladému člověku se může požadavek stejné víry jevit jako přežitý či příliš striktní. Dnešní doba se přece řídí jinými pravidly. Třeba heslem: „Když ji miluješ, není co řešit.“ Proto se také u nás více než polovina manželství rozvádí. V Bibli, která klade takový důraz na lásku, najdeme jiný recept na šťastné manželství. Ježíš říká: „Hleďte především Boží království a jeho spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ Musí se to prostě vzít za správný konec. A tak i celý ten dnešní příběh se zabývá především hledáním ženy abrahamovské víry. A až když je nalezena, čteme o Izákovi: „Vzal si ji a stala se jeho ženou.“ A teprve nyní, až po těchto slovech, je na samý konec přilepen kratičký dovětek: „A zamiloval si ji.“ To nejlepší totiž vždycky patří až na konec, jak ukázal i Ježíš třeba na svatbě v Káni Galilejské.

Ale vraťme se do našeho příběhu. Služebník, kterého Abraham pověřil velmi nesnadným úkolem, je zavázán přísahou, že musí jít do země a rodiště Abrahamova a najít dívku, která by učinila totéž co Abraham. Musí být ochotna po abrahamovsku všechno opustit a jít vstříc neznámé budoucnosti. Jestliže k tomu nebude ochotná, není to žena pro Izáka. Rozhodující okamžik celého příběhu tedy nenastává, jak by se mohlo zdát, u studny s velbloudy, nýbrž v domě Betúelově. Tam stojí Rebeka před klíčovým rozhodnutím. V 58. verši čteme: Zavolali Rebeku a otázali se jí: „Půjdeš s tímto mužem?“

Ještě včera si Rebeka žila spokojeným životem svobodné mladé dívky. Teď se má během jediného okamžiku rozhodnout. Před ní stojí cizí člověk, který je pouhým zástupcem muže, jehož ženou se má stát. Neví ani, jak její budoucí muž vypadá. Nikdy ho neviděla. Dostala jen jakýsi zasnubní dar. Co teď? Ocitla se v překérní situaci.

Na jedné straně se zdá, že to všechno jde tak trochu mimo ni. Rodina už prakticky za ni rozhodla, že může z domu odejít. Uznávají, že to vyšlo od Hospodina, že tedy nemohou k tomu říci ani dobré ani zlé. Zároveň se ale sami lekají služebnickova naléhání, aby odešla už hned teď. Žádají odklad. „Ať s námi dívka ještě nějaký čas zůstane, aspoň deset dní; potom půjde.“ Rabínské výklady tu čtou dokonce rok nebo aspoň deset měsíců. Nevěsty totiž měly obvykle rok na přípravu ke svatbě. Nakonec ale stejně nechávají rozhodnutí na Rebece a rodina tajně doufá, že se Rebeka přidá na jejich stranu a bude trvat na svém právu zůstat ještě v otcovském domě. Tím jí samozřejmě rozhodování jen ztíží. Napřed jako rodiče už něco slíbili, ale když má dcerka skutečně odejít, tak se cukají. Ale Rebeka všechny překvapí jasnou odpovědí. Řekla: „Půjdu.“

To je v této chvíli skutečně jasné vyznání víry. Své rozhodnutí nemůže o nic jiného opřít, než o svou víru. Ale není to víra, jak jí rozumí všelijací filozofičtí diskutéři, nejde tu o žádné učení, o dogmatiku, není to víra jako náboženský systém, není to otázka církevní příslušnosti, není to žádné plané teoretizování znuděných intelektuálů. Rebečina víra je konkrétní čin, kterým se mění celý její další život. Rebeka musela v sobě sebrat veškerou svou sílu k životu, veškerou svou naději do budoucnosti, sebrat všechnu svou odvalu, a to vše vložila do jediného slůvka rozhodnutí: „Půjdu.“ Tak jako kdysi Abraham uposlechl Boží hlas, i ona se nyní rozhoduje opustit svou zemi, své rodiště, dům svého otce, a jde do země, kterou nezná. I ona přijala, že to vyšlo od Hospodina a uvěřila jeho slovu. Tak se stala součástí Abrahamovy rodiny věřících, nikoliv formálně, papírově, pouhým sňatkem s Izákem, ale vlastní osobní a živou vírou. Tak jak to má být v případě každého věřícího člověka, který není jen matrikovým křesťanem, ale pro něhož je víra bytostným sebevydáním se svému Pánu. Nikdy jsme ho neviděli, jenom jsme o něm slyšeli. Posílá své služebníky, kteří nám vyřizují jeho slovo. Máme od něj vzácné dary. A především to znamená křestní vody, že si nás vyvolil. Jistě i nás na cestě za ním zdržují mnohé vazby. Přestože za nás kdysi rodiče slíbili, že nás povedou cestou víry, stejně se nakonec musíme rozhodnout sami. Musíme se přitom od mnohého oprostít, mnohé z toho, v čem jsme žili opustit a už se k tomu nevracet. Ale zároveň tím vstoupíme do požehnání, které Bůh zaslíbil rodině svých dětí. Chce to jen víru. A někdy i trochu odvahy ke změně života, jako jsme to mohli vidět u Rebeky.

Bratři a sestry, zbývá jen dodat, statečná to žena, ta Rebeka. Takové ženy jsou vzácné. I kniha Příslaví to říká: „Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly. Srdce jejího muže na ni spo-
láhá.“ To moje, právě tento týden, už pětadvacet let.

Modlitba: Pane Ježíši, děkujeme ti za ty, které nám posíláš do života, aby nás podpírali ve víře. Ať už to jsou či byli rodiče, přátelé nebo životní partner. Děkujeme ti za všechny bratry a sestry, kteří jdou s námi cestou víry. Děkujeme i za ty, kteří šli s námi a nyní jsou už v pokoji u tebe. Prosíme za ty, kteří přijdou po nás. Dej, ať nikdo z nás nepřerušit tu nit víry, která se mezi námi táhne a která nás spojuje v prostoru i v čase, a kterou tradujeme jako apoštolské vyznání. Amen.

Přímluvná modlitba: Pane náš, skláníme se před tebou a věříme, že slyšíš naše prosby. Modlíme se za své blízké, za lidi, na kterých nám hodně záleží, které milujeme, prosíme, abys je chránil ode všeho zlého. Prosíme za víru svých dětí, aby v její jednoduchosti byla síla. Prosíme za mládež, aby v prostředí, kde se pohybují, byla jejich víra statečná. Prosíme, aby rodiče byli ve své víře nebojácní a odvážní. Prosíme, aby se naše víra promítala do našich profesí, abychom byli poctiví a spolehliví. Prosíme, aby víra generace dnešních seniorů byla i na stará kolena vynalézavá a neotřelá. Prosíme za to, aby církev byla dobrým místem ke setkávání všech generací i místem ke seznámení pro lidi, kteří si hledají své životní partnery. Modlíme se i za ty, kdo zůstávají sami a přece se radují z toho, že mají kolem sebe plno dobrých bratrů a sester. Modlíme se za ty, kteří s láskou vzpomínají na své milé, s nimiž jim bylo dopřáno žít. Dej, ať se všichni těšíme výhledem na tvé království, kde budeme všichni společně slavit Boha Otce. Amen.